

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КУЛЬТУРОЛОГІЯ»

(для студентів денної і заочної форм навчання
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»,
6.030509 «Облік і аудит»)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Культурологія» (для студентів денної і заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: І. М. Рассоха. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 28 с.

Укладач: доц. кафедри історії і культурології
канд. філос. наук І. М. Рассоха

Рецензент: завідувач кафедри історії та культурології,
канд. іст. наук, доц. О. Л. Рябченко

Наведені програма і робоча програма навчальної дисципліни, їх зміст за змістовими модулями й темами. Включено плани практичних занять, методичні рекомендації до самостійної роботи, контрольні запитання і критерії оцінювання знань студентів.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рекомендовано кафедрою історії та культурології, протокол засідання
№ 1 від 27 серпня 2011 р.

© І. М. Рассоха, ХНАМГ 2012

Зміст

стор.

Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	5
1.1 Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації дисципліни.....	8
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	9
2.2. Зміст дисципліни.....	10
2.3. Розподіл часу за модулями та форми навчальної роботи студента.....	10
2.4. Зміст навчальної дисципліни з модулями і темами.....	11
2.5. План лекційного курсу.....	15
2.6. План практичних (семінарських) занять.....	16
3. Самостійна робота студентів.....	18
4. Система поточного й підсумкового контролю знань студентів.....	19
5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	26

Вступ

Згідно із програмою Міністерства освіти і науки України з підготовки кваліфікованих фахівців у всіх галузях народного господарства у вищих навчальних закладах є обов'язковими для вивчення предмети гуманітарного циклу. Одним з найважливіших і найцікавіших є, безумовно, культурологія – комплексна дисципліна, що розкриває сутність культури людства та знайомить з її найголовнішими надбаннями.

Основними формами вивчення дисципліни «Культурологія» є лекції, практичні завдання та самостійна робота.

Головною метою викладання матеріалу курсу «*Культурологія*» є виховання культурно розвинутого студентства, яке не мислить стереотипами, поважає свою Батьківщину, бачить Україну європейською державою, а в майбутньому зможе стати потужним фундаментом української нації і забезпечити поступ України до європейської спільноти.

Програма навчальної дисципліни «Культурологія» розроблена на основі:

ГСВО Міністерства освіти і науки України освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501 “Економіка і підприємництво” 2006 р.

Робочий навчальний план спеціальностей 6. 030504 “Економіка підприємства” 6.030509”Облік і аудит”

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни (за ОПП)

1.1.1 Мета: формування системи знань з культурології, етики та естетики, уявлень про форми, види культури й механізми соціокультурної регуляції життєдіяльності суспільства.

1.1.2. Завдання: вивчення сутності, форм і тенденцій розвитку культури, загальнотеоретичних засад культурології, етики та естетики, механізмів соціокультурної динаміки, характерних рис української культури на сучасному етапі розвитку суспільства; набуття вмінь та навичок етичного, естетичного та загальнокультурологічного аналізу.

1.1.3. Предмет: смисли і механізми соціокультурної регуляції життєдіяльності суспільства, моральні та естетичні аспекти світогляду сучасної людини.

1.1.4. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
Історія України	Краєзнавство Методологія наукових досліджень

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Культурологія (2/ 72 год.)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Культурологія як наукова дисципліна та її категорії. Сутність культури та її генеза.
2. Культура як знаковосеміотична система.
3. Соціокультурна динаміка. Діалог культур.
4. Особистість у світлі культури.
5. Художня культура. Мистецтво як естетичний феномен.
6. Модернізаційні та постмодернізаційні процеси в сучасній культурі.
7. Феномен української культури. Тенденції розвитку сучасної української культури.

Модуль 2. Етика (1/36 год.)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Предмет етики. Основні етичні вчення.
2. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації.
3. Етичні категорії.
4. Культура спілкування і етикет.

Модуль 3. Естетика (1/36 год.)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Естетика як наука та її категорії.
2. Історія естетичної думки.
3. Художня реальність в Україні і шляхи естетичного виховання економічних кадрів.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
Вміння:		
Висловлювати та обґрунтовувати свою позицію з питань ціннісного ставлення до історичного минулого та сучасності	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Умови формування особи, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури, розуміти роль насильства і ненасильства в історії та людській поведінці, моральних зобов'язань людини по відношенню до інших, а також до себе	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Вільно володіти українською мовою. Вміти висловлювати та обґрунтовувати свою думку за тематикою курсу, готувати повідомлення, володіти технікою ведення дискусії при захисті рефератів.	соціально-побутова	організаційно- комунікаційна
Знання:		

1	2	3
Феномен культури, її роль в людській життєдіяльності, уявлення про способи надбання, зберігання та передачі соціального досвіду, базисних культурних цінностей.	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська
Форми і типи культур, основні культурно-історичні центри та регіони світу, закономірності їх функціонування та розвитку, місце культури України у системі світової культури і цивілізації.	соціально-виробнича, соціально-побутова	організаційна, управлінська, виконавська

Освітньо-кваліфікаційні вимоги визначені відповідно до галузей стандартів ОКХ та засобів діагностики (ЗД): виробничі функції, типові задачі діяльності та вміння (за рівнями сформованості), якими повинні оволодіти студенти внаслідок вивчення даної дисципліни.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Чорний І. В. Культурологія. – К., 2004.
2. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2003
3. Кормич Л. І., Багацький В. В. Культурологія. – Х., 2004.
4. Радугин Л. В. Культурологія. – М., 2002, 2001, 1999, 1998.
5. Гуревич П. С. Культурологія. – М., 2003, 1999.
6. Культурологія. Українська та зарубіжна культура / За ред. М.М.Заковича. – К., 2004.
7. Лекції з історії світової та зарубіжної культури/ За ред.. А.В.Яртіся. – Львів, 2005.
8. Лозовий В.О., Етика, Навч.посібн.К., 2002 р.
9. Левчук Л.Т., Естетика, К., 1997 р.
10. Левчук Л.Т., Онищенко О.І. Основи естетики: К., 2000 р.
11. Доліна В.В., Єфименко О.М., Етика, К., 1992 р.
12. Загорівська Г.М. та ін. Естетика: підручник для Вузів. – К., 2000.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни .....*Культурологія*.....

Мета та завдання вивчення дисципліни: формування системи знань про закономірності культурного процесу, культуру як специфічний та унікальний феномен людства. Значення курсу полягає передусім у тому, що він формує науковий світогляд студентів, загальноосвітній, фаховий і культурний рівень майбутнього спеціаліста. Предмет вивчення у дисципліні: культура як цілісне суспільне явище та закономірності її розвитку. Змістові модулі: культурологія у сенсі специфіки культурологічного знання, етика, естетика.

Purpose and task of study of discipline: forming of the system of knowledge about conformities to the law of cultural process, culture as the phenomenon of humanity specific and unique. The value of course consists foremost in that he forms the scientific world view of students, level of future specialist general, professional and cultural. Article of study in discipline: culture as the integral public phenomenon and conformities to the law of its development. Semantic modules: essence, structure and forms of culture; creation and development of culture, culture and art; foreign culture in a history context; culture, humanism, man; common to all mankind and national in a culture, ethics, aesthetics.

Цель и задание изучения дисциплины: формирование системы знаний о закономерностях культурного процесса, культуре как специфический и уникальный феномен человечества. Значение курса заключается, прежде всего, в том, что он формирует научное мировоззрение студентов, общеобразовательный, профессиональный и культурный уровень будущего специалиста. Предмет изучения в дисциплине: культура как целостное общественное явление и закономерности ее развития. Смысловые модули: культурология, этика, эстетика.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Таблиця 1

Розподіл обсягу навчальної роботи студента (денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів, магістрів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4 Модуль – 3 Загальна кількість годин – 144 год.	Напрямок: 0501 “Економіка і підприємництво” Спеціальність: 6. 030504 “Економіка підприємства” 6.030509”Облік і аудит” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Статус дисципліни - нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 1-й (2-й) Лекції – 28 год. Практичні заняття – 28 год. Самостійна робота – 86 год. (РГР) Вид підсумкового контролю: екзамен – 2 год.

Таблиця 2

Розподіл обсягу навчальної роботи студента (заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів, магістрів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4 Модуль – 3 Загальна кількість годин – 144 год.	Напрямок: 0501 “Економіка і підприємництво” Спеціальність: 6. 030504 “Економіка підприємства” 6.030509”Облік і аудит” Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Статус дисципліни - нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 1-й (2-й) Лекції – 10 год. Практичні заняття – 6 год. Самостійна робота – 128 год. (РГР) Вид підсумкового контролю: екзамен – 2 год.

Основним видом навчальних (аудиторних) занять, у процесі яких студенти отримують необхідні знання, є лекційні і семінарські (практичні) заняття. Важливе місце у навчальному процесі, особливо у студентів заочної форми навчання посідає самостійна робота студентів, що спрямовує на формування практичних навичок роботи студентів зі спеціальною літературою, критичного осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичного й практичного кола проблем дисципліни, а також заповнення тест-зошиту.

Усі види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Культурологія (2/ 72 год.)

1. Культурологія як наукова дисципліна та її категорії. Сутність культури та її генеза.
2. Культура як знаковосеміотична система.
3. Соціокультурна динаміка. Діалог культур.
4. Особистість у світлі культури.
5. Художня культура. Мистецтво як естетичний феномен.
6. Модернізаційні та постмодернізаційні процеси в сучасній культурі.
7. Феномен української культури. Тенденції розвитку сучасної української культури.

Модуль 2. Етика (1/36 год.)

1. Предмет етики. Основні етичні вчення.
2. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації.
3. Етичні категорії.
4. Культура спілкування і етикет.

Модуль 3. Естетика (1/36 год.)

1. Естетика як наука та її категорії.
2. Історія естетичної думки.
3. Художня реальність в Україні і шляхи естетичного виховання економічних кадрів.

2.3. Розподіл часу за модулями та форми навчальної роботи студента

Денна форма навчання

Таблиця 3

Модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем., Практ.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2/72	14	14		44
Модуль 2	1/36	8	8		20
Модуль 3	1/36	6	6		24

Заочна форма навчання

Таблиця 4

Модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем., Практи.	Лаб.	СРС
Модуль 1	2/72	6	2		54
Модуль 2	1/36	2	2		24
Модуль 3	1/36	2	2		30

2.4. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами

МОДУЛЬ 1. КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Тема 1. Культурологія як наукова дисципліна та її категорії. Сутність культури та її генеза

План:

1. Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський сенс.
2. Сутність культури та основні культурологічні парадигми.
3. Основні функції культури.
4. Генеза культури.
5. Виникнення мистецтва як унікального механізму культурної еволюції.

Опорні поняття: культура, культурологія, парадигма, циклічний розвиток культури, антропогенез, дикунство, варварство, культурна еволюція.

Тема 2. Культура як знаково-семіотична система

План:

1. Інформаційносеміотичне розуміння культури
2. Види знаків та символів.
3. Структуралізм як методологія.

Опорні поняття: знак, семіотика, діяльність, інформація, символ, адаптаціонізм, ідеаціонізм, артефакти, когнитивний зміст.

Тема 3. Соціокультурна динаміка. Діалог культур

План:

1. Поняття соціокультурної динаміки. Парадигми розвитку культури

2. Культура і цивілізація.
3. Діалог культур.

Опорні поняття: соціокультурна динаміка, інновація, циклічна модель культурної динаміки, еволюціонізм, цивілізація, цивілізаційний підхід, історична типологія, регіональна типологія, культурний регіон, культурна система, модель, стиль в культурі, соціокультурний світ.

Тема 4. **Особистість у світлі культури**

План:

1. Соціалізація людини як процес засвоєння культури
2. Культура і розвиток особистості
3. Культура і ціннісні уявлення сучасної української молоді

Опорні поняття: постіндустріальне суспільство, футурологія, ціннісні орієнтації, мотиваційні програми, соціальна зрілість.

Тема 5. **Художня культура. Мистецтво як естетичний феномен**

План:

1. Зміст поняття "художня культура"
2. Мистецтво як форма художньообразної інтерпретації дійсного та уявного.
3. Основні види мистецтва.

Опорні поняття: художня культура, мистецтво, естетика, мистецтвознавство, стиль у мистецтві, художній образ, синкретизм,

Тема 6. **Модернізаційні і постмодернізаційні процеси в сучасній культурі**

План:

1. Модерністська модель світу у західній та українській інтерпретаціях
2. Постмодернізм як нова парадигма соціокультурної трансформації і його характеристика

Основні поняття: абстракціонізм, абсурдизм, авангардизм, екзистенціалізм, експресіонізм, ентропія соціальнокультурна, концептуалізм, модернізм, симулякр, сюрреалізм, постмодернізм, холізм,

Тема 7. **Феномен української культури. Тенденції розвитку сучасної української культури.**

1. Українська мова – основа культури українського народу.
2. Формування нової соціокультурної реальності та її риси.
3. Культура України в умовах зростання національнокультурної ідентичності.

Опорні поняття: соціокультурна реальність, етнічний ренесанс, культурно збалансоване суспільство, національнокультурна ідентичність.

МОДУЛЬ 2. ЕТИКА

Тема 8. Предмет етики. Основні етичні вчення

План:

1. Сутність етики
2. Предмет етики і особливості етичних знань
3. Основні етичні вчення

Опорні поняття: етика, мораль, моральність, внутрішня детермінанта, кініки, епікурейці, евдемонізм, категоричний імператив Канта, екзистенціалізм.

Тема 9. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації

План:

1. Сучасні процеси глобалізації у культурі
2. Основні етичні проблеми сучасності

Опорні поняття: глобалізація, глобальна проблема, ненасильствена боротьба, етизація політики, біоетика.

Тема 10. Етичні категорії

План:

1. Добро і зло як найвищі категорії етики
2. Сенс життя
3. Щастя

Опорні поняття: добро, зло, маніхейство, моральний вибір, сенс життя, щастя.

Тема 11. Культура спілкування і етикет

План:

1. Культура спілкування
2. Етикет

Опорні поняття: спілкування, культура спілкування, усамітнення, пряме спілкування, формальне спілкування, етикет

МОДУЛЬ 3. ЕСТЕТИКА

Тема 12. Естетика як галузь філософії та її категорії

План:

1. Естетика як наука. Категорії естетики
2. Категорії гармонія, міра та хаос
3. Категорії прекрасне і потворне
4. Категорії піднесене і низьке
5. Категорії комічне і трагічне
6. Естетичні категорії та людські емоції

Опорні поняття: естетика, категорії, гармонія, міра, хаос, прекрасне, потворне, комічне, трагічне.

Тема 13. Історія естетичної думки

План:

1. Становлення естетичних уявлень у давній Греції
2. Естетика Візантії та західноєвропейського середньовіччя
3. Естетика Відродження
4. Естетика як самостійна наука

Опорні поняття: піфагорейство, “золотий перетин”, моральний пафос, героїчний ідеал, стриманість, класицизм, романтизм.

Тема 14. Художня реальність в Україні і шляхи естетичного виховання

економічних кадрів

План:

1. Художня реальність в Україні
2. Шляхи естетичного виховання економічних кадрів

Опорні поняття: художня реальність, соціально-художня реальність, естетичне виховання.

2.5. План лекційного курсу

Лекції, як один із основних видів навчальних занять, орієнтовані на систематизоване викладення теоретико-методичних положень навчальної дисципліни. Лекційний курс покликаний формувати у студентів основи знань з відповідної наукової галузі, а також визначити напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів.

Таблиця 5

План лекційного курсу з навчальної дисципліни

№	Зміст	Кількість годин	
		Денне навчання	Заочне навчання
	Модуль 1. Культурологія.	14	6
1.	Лекція 1. Культурологія як наукова дисципліна та її категорії. Сутність культури та її генеза	2	1
2	Лекція 2. Культура як знаково-семіотична система	2	-
3.	Лекція 3. Соціокультурна динаміка. Діалог культур	2	1
4.	Лекція 4. Особистість у світлі культури	2	1
5.	Лекція 5. Художня культура. Мистецтво як естетичний феномен	2	1
6.	Лекція 6. Модернізаційні та постмодернізаційні процеси в сучасній культурі	2	1
7.	Лекція 7. Феномен української культури. Тенденції розвитку сучасної української культури.	2	1
	Модуль 2. Етика	8	2
8.	Лекція 8. Предмет етики. Основні етичні вчення.	2	1
9.	Лекція 9. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації.	2	-
10	Лекція 10. Етичні категорії.	2	-
	Лекція 11. Культура спілкування і етикет	2	1
	Модуль 3. Естетика	6	2
	Лекція 12. Естетика як галузь філософії та її категорії	2	1
	Лекція 13. Історія естетичної думки.	2	1
	Лекція 14. Художня реальність в Україні і шляхи естетичного виховання економічних кадрів.	2	-
	Всього	28	10

2.6. План практичних (семінарських) занять

Практичні заняття є формою контролю за самостійною роботою студентів. Водночас вони дають змогу розкрити індивідуальність особистості через підготовку доповідей, розгорнутих бесід, дискусій, круглих столів, рецензування та обговорення рефератів, колоквиумів. Такі активні форми навчання допомагають студенту поглибити й творчо осмислити одержані знання. Оцінки, отримані на практичних заняттях, враховуються при виставленні підсумкової оцінки з даної дисципліни.

Таблиця 6

План практичних (семінарських) занять з навчальної дисципліни

№	Зміст	Кількість годин	
		Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3	4
	Модуль 1. Культурологія.	14	2
1.	Тема 1. Культурологія як наукова дисципліна та її категорії. Сутність культури та її генеза	2	-
2	Тема 2. Культура як знаково-семіотична система	2	1
3.	Тема 3. Соціокультурна динаміка. Діалог культур	2	1
4.	Тема 4. Особистість у світлі культури	2	-
5.	Тема 5. Художня культура. Мистецтво як естетичний феномен	2	-
6.	Тема 6. Модернізаційні та постмодернізаційні процеси в сучасній культурі	2	-
7.	Тема 7. Феномен української культури. Тенденції розвитку сучасної української культури.	2	-
	Модуль 2. Етика	8	2
8.	Тема 8. Предмет етики. Основні етичні вчення.	2	-
9.	Тема 9. Моральні аспекти глобальних проблем сучасної цивілізації.	2	1
10	Тема 10. Етичні категорії.	2	1
11	Тема 11. Культура спілкування і етикет	2	-
	Модуль 3. Естетика	6	2

Продовження табл. 6

1	2	3	4
12	Тема 12. Естетика як галузь філософії та її категорії	2	-
13	Тема 13. Історія естетичної думки.	2	-
14	Тема 14. Художня реальність в Україні і шляхи естетичного виховання економічних кадрів.	2	2
	Всього	28	6

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Для оволодіння матеріалом дисципліни «Культурологія» потрібно значну увагу приділяти самостійній роботі. Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять. Основні види самостійної роботи: вивчення додаткової літератури; підготовка до практичних (семінарських) занять; підготовка до підсумкового контролю. До самостійної роботи студентів належить і виконання тестових завдань, зокрема, студентами заочної форми навчання.

У цілому самостійна робота з навчальної дисципліни «Культурологія» спрямовується на закріплення набутих знань, основних понять, термінів, хронологію подій. Самостійна робота в бібліотеках, та Інтернеті дає можливість знайомства з монографіями, документами, альтернативними точками зору різних авторів на конкретні проблеми. Крім того, вона виховує у студентів самодисципліну, почуття відповідальності, вміння орієнтуватися в розмаїтті думок і підходів, творчо осмислювати одержані знання.

Крім того, на самостійне вивчення студентів з подальшим контролем знань віднесено повторення ними матеріалу за темою “Антична міфологія”. Як кожна сучасна європейські освічена людина, студенти мають орієнтуватися у основних міфах і символах античної міфології, а щодо основних грецьких богів знати їхні римські імена, атрибути та головні міфи про них.

Питання для самостійного вивчення за темою “Антична міфологія”:

1. Покоління давньогрецьких богів	17.Гермес
2. Титани	18.Афродіта
3. Олімпійські боги	19.Діоніс
4. Крон	20.Пан
5. Зевс	21.Геракл
6. Посейдон	22.Персей
7. Аїд	23.Тесей
8. Деметра	24.Одисей
9. Гера	25.Ахіл
10.Гестія	26.Троянська війна
11.Прометей	27.Аргонавти
12.Аполон	28.Амазонки
13.Артеміда	29.Кентаври
14.Афіна	30.Сатири
15.Арес	31.Німфи
16.Гефест	32.Музи

4. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

В організації навчального процесу застосовується поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості студентів з певних розділів (тем) навчальної програми і виконання конкретних завдань. Поточний контроль (тестування) проводиться та оцінюється за питаннями, які винесені на самостійну роботу й практичні заняття.

Підсумковий контроль виконують з метою оцінювання результатів навчання студентів. Загальна оцінка кожного змістового модулю складається з поточних оцінок і з оцінки виконання модульної контрольної роботи.

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни.

Перевірка й оцінювання знань студентів здійснюється із використанням наступних форм:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних (семінарських) занять.
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
4. Проведення модульного контролю.
5. Проведення підсумкового заліку.

Таблиця 7

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів денної форми навчання

	Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Модуль 1	Тести поточного контролю знань.	30
Модулі 2, 3	Тести поточного контролю знань.	30
	Підсумковий контроль - екзамен	40
	Всього	100%

Таблиця 8

Засоби контролю та структура залікового кредиту для студентів заочної форми навчання

	Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
Модулі 1, 2, 3	Робота на практичних заняттях, наявність повного конспекту лекцій	30
	Виконання тестових завдань.	30
	Підсумковий контроль - екзамен	40
	Всього	100%

Порядок поточного оцінювання знань студентів заочної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 📁 ① активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 📄 ② виконання самостійного завдання;
- 📄 ③ виконання поточного контролю;
- 📄 ④ виконання проміжного контролю.

Оцінку «відмінно» ставлять за умови відповідності виконаного завдання студентом або його усної відповіді за усіма чотирьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.

Контроль систематичного виконання практичних (семінарських) занять і самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою з питань, що розглядаються;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, вирішенні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в індивідуальній творчій роботі і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Контроль за виконанням поставлених задач при проведенні практичних занять здійснюється протягом усього семестру. За успішне та систематичне виконання поставлених завдань протягом двох змістових модулів студент отримує оцінку «відмінно» або по 20 % за поточний контроль, якщо студент виконує поставлені завдання.

Робота студента в аудиторії оцінюється за такими критеріями:

- 1) самостійність виконання;
- 2) логічність і послідовність викладання матеріалу;
- 3) повнота розкриття теми;
- 4) використання й аналіз додаткових літературних джерел;

Проведення поточного контролю

Поточний контроль (тестування) здійснюється та оцінюється за питаннями, які винесено на самостійну роботу і практичні завдання. Поточний контроль проводять у письмовій формі після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і виконані практичні (семінарські), самостійні завдання в межах кожної теми змістового модуля. За кожним змістовим модулем

проводиться поточне тестування і кожному студентові виставляється відповідна оцінка за отриманою кількістю балів.

Проведення підсумкового письмового заліку з Модулю.

Умовою допуску до заліку є:

- сума накопичених балів за трьома змістовими модулями, яка повинна бути не менша, ніж 51 % (за внутрішнім вузівським рейтингом або системою ESTC) або наявність позитивних оцінок з проміжного модульного контролю (за національною системою);
- обов'язкова наявність повного конспекту лекцій з культурології, написаного студентом особисто.

Залік проводять за одним з нижченаведених варіантів:

1 варіант – Залік за результатами поточного контролю;

2 варіант – Залік за результатами підсумкового тестування.

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в національній системі оцінювання результатів навчання і в системі ECTS згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів Академії в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 9).

Таблиця 9.

Критерії оцінювання

За шкалою ECTS	За шкалою ВНЗ	За раціональною шкалою	Коментар
1	2	3	4
A	90-100 %	Відмінно	Студент виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому і ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для

Продовження табл. 9

1	2	3	4
			<p>подальшої професійної діяльності. Студент дав понад 90% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>
В	80-90 %	дуже добре	<p>Студент виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Студент дав понад 76-83% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>
С	70-80 %	Добре	<p>Студент виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але допустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з</p>

Продовження табл. 9

1	2	3	4
			<p>дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності. Студент дав понад 83-90% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i></p>
D	60-70 %	задовільно	<p>Студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів з яких може усунути самостійно. Студент дав понад 60-67% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i>.</p>

1	2	3	4
E	50-60 %	достатньо	<p>Студент виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.</p> <p>Студент надав понад 68-75% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i></p>
FX	25-50 %	незадовільно з можливістю повторного складання	<p>Студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу з дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, але спроможний самостійно</p>

Продовження табл. 9

1	2	3	4
			доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до перездачі дисципліни. Студент дав менше 60% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i> .
F	0-25 %	незадовільно з обов'язковим вивченням дисципліни	Студент не має знань зі значної частини навчального матеріалу; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал і потребує повторного вивчення навчальної дисципліни Студент дав менше 55% правильних відповідей з <i>тестових завдань</i> .

5. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Таблиця 10

Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Модуль, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Чорний І. В. Культурологія. – К., 2004.	1
2. Кормич Л. І., Багацький В. В. Культурологія. – Х., 2004.	1
3. Радугин Л. В. Культурологія. – М., 2002, 2001, 1999, 1998.	1
4. Гуревич П. С. Культурологія. – М., 2003, 1999.	1
5. Культурологія. Українська та зарубіжна культура / За ред. М.М. Заковича. – К., 2004.	1, 3
6. Лекції з історії світової та зарубіжної культури/ За ред. А.В. Яртися. – Львів, 2005.	1, 3
7. Історія світової та української культури: Підручник для вищ. закл. освіти / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К.: Літера ЛТД, 2005. – 464 с.	1, 3
8. Культурологія. История мировой культуры: Учебник для вузов / Под. ред. проф. А.Н.Марковой. – М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1998. – 600 с.	1
9. Огієнко Іван. Українська культура. – К., 1991.	1, 3
10. Основи художньої культури. Ч.1.: Теорія та історія світової художньої культури: Навч. посібник для вищ. навч. закладів / За ред. В.О.Лозового, Л.В.Анучиної. – Харків, 1997.	1, 2
11. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. – 3-є вид.- Харків, 1999.	1
12. Чорненький Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 392 с.	1
13. Лозовий В.О., Етика, Навч. посібн. К., 2002 р.	2
14. Доліна В.В., Єфименко О.М., Етика, К., 1992 р.	2
15. Левчук Л.Т., Естетика, К., 1997 р.	3
16. Левчук Л.Т., Онищенко О.І. Основи естетики: К., 2000 р.	3
17. Загорівська Г.М. та ін. Естетика: підручник для Вузів. – К., 2000.	3
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	

1	2
Мифы народов мира. Энциклопедия. В 2-х томах. -М., 1989.	1, 2, 3
Цифровий репозиторій ХНАМГ // www.ksame.ua	1, 2, 3
http://uk.wikipedia.org	1, 2, 3
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Культурологія: Програма та методичні вказівки до самостійної роботи (для студентів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 6.050100 „Економіка підприємства”) / Укл.: Меляков А.В., Фесенко Г.Г., Лисенко М.С.– ХНАМГ, 2005. – 19 с.	1,2,3
2. Рассоха І., Миргороцьки Л., Головка О. Всесвітня історія для дітей. Кн. 1. Як усе почалося / Під ред. О. Климовської. Художники І. Осіпов, В. Чумаченко, О. Юхтман [Електронна книга] ISBN 966-679-916-2.	1

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «**Культурологія**»

(для студентів денної і заочної форм навчання

освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»,

6.030509 «Облік і аудит»)

Укладач: **РАССОХА** Ігор Миколайович

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *Н. Ю. Гаврилiна*

План 2011, поз. 230 Р

Підп. до друку 12.03.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 1,6

Зам. № 7965

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,

вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.